

АКТ
ЛІСОПАТОЛОГІЧНОГО ОБСТЕЖЕННЯ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ
ПО ДП "ЛІСИ УКРАЇНИ" ФІЛІЇ "ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС" КЛЕСІВСЬКОГО НАДЛІСНИЦТВА

“ 28 ” 11 2025 року

с-ще Клесів Сарненського району Рівненської області

На звернення Клесівського надлісництва Філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" (далі - надлісництва), лист № 13959/34.4.1-2025 від 25.11.2025 року, нами комісією в складі: завідувача сектору нагляду, обліку і прогнозу стану лісових насаджень філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Сергія МУЗИЧКО, провідного інженера-лісопатолога сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Руслана МАЦЕЛИКА, провідного інженера-лісопатолога сектору нагляду, обліку і прогнозу стану лісових насаджень філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Тамари МАЦКОВОЇ, провідного інженера-лісопатолога сектору нагляду, обліку і прогнозу стану лісових насаджень філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Вікторії ОРЕШКО, інженера-лісопатолога сектору нагляду, обліку і прогнозу стану лісових насаджень філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Сергія НОВАКА, інженера-лісопатолога сектору нагляду, обліку і прогнозу стану лісових насаджень філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Ярослава БІЛОТІЛА, головного спеціаліста відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Івана МОРОЧЕНЦЯ, головного спеціаліста відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Яни ЛИМАР, помічника начальника Клесівського надлісництва Олега ШИЛА, провідного інженера охорони та захисту лісів Філії Сергія КОНДРАТОВЦЯ, лісничого Борівського лісництва Олександра ОСИПЧУКА, лісничого Остківського лісництва Валерія СМІКА, в.о. лісничого Мушнянського лісництва Ярослава КОВАЛЕВИЧА, в.о. лісничого Масевичького лісництва Сергія НИЧИПОРЧУКА, лісничого Карпилівського лісництва Михайла БРИЧКИ, лісничого Залавського лісництва Анатолія АБРАМЧУКА, лісничого Рокитнівського лісництва Ігоря КИСОРЦЯ, проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень по надлісництву, що потребують заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік, у відповідності до п. 30, "Санітарних правил в лісах України", затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555 (надалі - СПЛУ).

- коротка таксаційна характеристика вказана згідно матеріалів базового лісовпорядкування 2019 року, станом на 01.01.2020 року по ДП "Рокитнівське лісове господарство";

- коротка таксаційна характеристика вказана згідно матеріалів базового лісовпорядкування 2019 року, станом на 01.01.2020 року по ДП "Остківське лісове господарство";

- у відповідності до п. 5 абзац 10 СПЛУ, повідомлення про появу ознак погіршення санітарного стану лісових насаджень представлено;

- лісопатологічне обстеження спеціалістами філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" було проведено 27-28.11.2025 року.

Насадження обстежені на загальній площі – 67,3 гектарів, що зазначені в лісопатологічному журналі:

Лісництво (суб'єкт)	Номер кварталу	Номер виїзду	Площа виїзду, гектарів	Номер підвиїзду	Площа осередку	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування								Категорія зазначеності	Вид зазначених заходів	Прийняті призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, м³ на 1 га	Інтенсивність ураження, %	Ступінь ураження
					загальною	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см	запас деревини, куб. метрів на 1 га								
												8	9						
1	2	3	4	5	6	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Залавське	57	45	2,3		2,3	9С31БП	36	0,70	1А	16	18	190	4	ВСП	стовбурові шкідники	29	15	середня	
Залавське	61	15	1,4		1,4	10С3+БП	55	0,80	1	21	28	340	4	ВСП	стовбурові шкідники	36	11	середня	
Залавське	61	65	1,2	(1)	0,9	10С3+БП+ДЗ	56	0,70	1А	23	24	340	3	ВСП	стовбурові шкідники	43	13	середня	
Рокитнівське	14	46	1,0		1,0	10С3+БП	57	0,70	2	17	18	220	4	ВСП	стовбурові шкідники	92	42	середня	

Рокитнівське	21	42	19		19	10СЗ+БП	65	0.80	2	20	22	320	4	ВСП	стовбурові шкідники	47	15	середня
Рокитнівське	23	10	27.8	(1)	1.7	10СЗ+БП	70	0.80	2	20	22	310	4	ВСП	стовбурові шкідники	124	40	середня
Масевицьке	3	12	1.0	(1)	0.7	10СЗ	65	0.55	1	22	28	250	3	ВСП	стовбурові шкідники	31	12	середня
Масевицьке	3	69	1.6		1.6	10СЗ+ДЗ+БП	100	0.70	2	26	36	400	3	ВСП	стовбурові шкідники	35	9	слабка
Масевицьке	6	82	2.2		2.2	10СЗ+БП	110	0.50	3	22	36	200	3	ВСП	стовбурові шкідники	20	10	середня
Масевицьке	25	17	2.3		2.3	8СЗ2ДЗ+ВЛЧ	110	0.60	2	26	48	310	3	ВСП	стовбурові шкідники	19	6	слабка
Масевицьке	51	19	4.1	(1)	0.2	8СЗ2БП+ДЗ	56	0.60	1	19	22	200	4	ВСП	стовбурові шкідники	60	30	середня
Масевицьке	52	22	0.6		0.6	10СЗ+СБ+БП	61	0.70	2	19	22	260	4	ВСП	стовбурові шкідники	33	13	середня
Масевицьке	56	16	3.4	(1)	1.8	10СЗ+БП	42	0.70	1A	18	20	250	4	ВСП	стовбурові шкідники	29	12	середня
Карпилівське	6	35	1.5		1.5	9СЗ1БП	65	0.70	2	20	24	280	4	ВСП	стовбурові шкідники	32	11	середня
Карпилівське	9	18	2.7		2.7	10СЗ+БП	60	0.70	1	22	24	320	4	ВСП	стовбурові шкідники	15	5	слабка
Карпилівське	10	4	9.0	(2)	2.2	10СЗ+БП	65	0.75	2	20	16	280	4	ВСП	стовбурові шкідники	34	12	середня
Карпилівське	66	16	0.8		0.8	10СЗ+БП	68	0.60	2	21	24	260	4	ВСП	стовбурові шкідники	34	13	середня
Карпилівське	79	8	2.9		2.9	10СЗ+БП	58	0.60	1	21	22	260	4	ВСП	стовбурові шкідники	23	9	слабка
Карпилівське	91	37	1.4		1.4	10СЗ	75	0.70	2	20	20	280	4	ВСП	стовбурові шкідники	24	9	слабка
Карпилівське	##	32	4.8	(1)	1.8	9СЗ1БП	60	0.70	1	22	22	290	4	ВСП	стовбурові шкідники	26	9	слабка
Карпилівське	##	25	1.8		1.8	10СЗ+БП	56	0.70	1	21	22	300	4	ВСП	стовбурові шкідники	27	9	слабка
Карпилівське	##	37	2.5		2.5	10СЗ+БП	70	0.80	2	21	24	340	4	ВСП	стовбурові шкідники	30	9	слабка
Борівське	82	5	8.0	(1)	5.0	4БП(60)20С1ВЛЧ3БП	60	0.55	2	22	26	160	4	ВСП	вітровал, бурелом	13	8	слабка
Мушанське	25	33	37.8	(3)	5.3	10СЗК+БП	58	0.70	4	11	20	120	4	ВСП	коренева губка	19	16	середня
Мушанське	43	35	3.0		3.0	10СЗ	60	0.80	2	18	20	280	3	ВСП	стовбурові шкідники	18	6	слабка
Мушанське	43	48	1.6		1.6	10СЗ	60	0.80	4	18	20	280	3	ВСП	стовбурові шкідники	17	6	слабка
Мушанське	49	18	6.0	(1)	5.2	10СЗК	58	0.80	3	16	16	220	4	ВСП	коренева губка	20	9	слабка
Мушанське	50	10	2.8		2.8	10СЗК+БП	58	0.70	3	16	22	200	4	ВСП	коренева губка	21	11	середня
Осківське	4	114	1.1		1.1	7СЗ2БП10С	55	0.60	1A	23	24	250	4	ВСП	стовбурові шкідники	7	3	відпад
Осківське	4	115	1.0		1.0	7БП2СЗ10С+ВЛЧ	55	0.60	2	22	22	190	4	ВСП	вітровал, бурелом	25	13	середня
Осківське	8	25	1.2		1.2	6СЗ2ДЗ1ГЗ1БП	45	0.50	1	18	18	120	4	ВСП	стовбурові шкідники	24	20	середня
Осківське	32	42	1.5		1.5	4БП2ДЗ20С1ВЛЧ1ГЗ	70	0.50	1	24	26	150	4	ВСП	вітровал, бурелом	25	17	середня
Осківське	33	67	3.4		3.4	50С2БП2ДЗ1ГЗ	60	0.50	1	22	32	160	3	ВСП	вітровал, бурелом	51	32	сильна

Разом виявлено по підприємству

67.3

В тому числі:

	67.3	відноч	слабка	середня	сильна
		1.1	31.8	28.1	6.3
Шкідники	43.1	відпад	слабка	середня	сильна
		1.1	21.6	17.5	2.9
стовбурові шкідники	43.1	1.1	21.6	17.5	2.9
Хвороби	13.3	відпад	слабка	середня	сильна
			5.2	8.1	
Коренева губка	13.3		5.2	8.1	
Інші причини	10.9	відпад	слабка	середня	сильна
			5.0	2.5	3.4
вітровал, бурелом	10.9		5.0	2.5	3.4

Основною причиною всихання хвойних насаджень є ураження стовбуровими шкідниками. В насадженнях, до складу яких входить сосна звичайна, наявні дерева: дуже ослаблені (III – категорія стану), всихаючі (IV - категорія стану) та сухостійних (V-VI - категорія стану), уражені та відпрацьовані стовбуровими шкідниками.

Заселеність дерев сосни звичайної, стовбуровими шкідниками, визначається за їх типовими ознаками. У зоні товстої кори (нижня частина стовбура) виявлені пошкодження (при відлученні відмерлої кори, чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, а також продукти життєдіяльності, тощо), які наносить шкідник під час заселення імаго та живлення личинок шестизубчастого короїда-стенографа *ips sexdentatus* (поверхня стовбура в районі поселення зайнята ходами повністю).

На лісовій підстилці відмічено наявність опалих пагонів з ознаками заселення сосновими лубоїдами з родини *Tomicus* (представники - малий сосновий лубоїд *Tomicus minor* та великий сосновий лубоїд *Tomicus piniperda*). Опалі пагони світло - зеленого або жовтуватого кольору; мають характерні місця занурення дорослих особин до гілок. У нижній частині стовбура деревостанів V та VI категорій санітарного стану відмічено типові пошкодження тканин стовбура, які наносять ксилофаги з групи деструкторів - Вусачі *Gerambycidae* та Златки *Buprestidae*.

Додатково оцінюючі (окоірно у відсотках) стан крон та стовбурів, кількість сухих гілок та опалих пагонів, можна сказати про ймовірне заселення стовбуровими шкідниками дерев III -IV категорії санітарного стану.

У відповідності до п. 17 СПЛУ, під час відбору свіжозаселених стовбуровими шкідниками дерев для рубки, враховується загальний стан таких дерев. Свіжозаселені комахами-камбіофагами дерева підлягають першочерговому вилученню із деревостанів.

Обстежені насадження є частково пошкодженні внаслідок стихійного лиха (сильних поривчастих вітрів, вітровалу та бурелому), що пройшли на території надлісництва в 2024-2025 роках.

Вітровалом та буреломом пошкодженні, як хвойні так і листяні породи. Спостерігається значна частина дерев різних порід зі зламаними навіп стовбурами і обламаними кронами (з відхиленням стовбура більш ніж на 30 градусів від вертикальної осі) та хмизу за рахунок чого створюється велика захащеність.

У відповідності до п. 16 СПЛУ, у насадженнях, пошкоджених вітром і внаслідок аварій та стихійного лиха, в першу чергу для рубки призначаються дерева з поваленими чи зламаними стовбурами.

При лісопатологічному обстеженні насаджень виявлено насадження, які є хронічними осередками кореневої губки (коренева губка виявлена при базовому лісовпорядкуванні). Спостерігається дифузний характер всихання. Характерною ознакою ураження є ажурність крони, укорочення хвої, блідозелений відтінок хвої, що легко осипається, пізніше жовтіє, буріє, передчасно опадає, зменшується річний приріст. В подальшому насадження заселились стовбуровими шкідниками (великим та малим сосновими лубоїдами, синьою сосною златкою).

Також відмічається, що наявна велика кількість дерев, які не відносяться до жодної з категорій технічної придатності, тобто в насадженнях накопичується неліквідна деревина.

Насадження швидко втрачають свої лісогосподарські та захисні властивості. В насадженнях швидкими темпами проходить накопичення низькосортної деревини. Санітарний стан даних насаджень визнано незадовільним.

Висновки та пропозиції:

1. Лісопатологічне обстеження насаджень проведено по Клесівському надлісництві на загальній площі – **67,3 гектарів**. Обстежені насадження створюють незадовільний санітарний стан, деревина втрачає свої технічні якості, проходить розповсюдження стовбурових шкідників.

2. Для поліпшення санітарного стану лісів, з метою оздоровлення насаджень, у максимально стислі строки, за умови недопущення негативного впливу на навколишнє природне середовище рекомендовано провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів, а саме: вибіркові санітарні рубки – на площі **67,3 гектарів**.

3. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів провести в 2025 році дотримуючись максимально стислих термінів. При проведенні заходів з поліпшення санітарного стану лісів передбачити застосування методів та технологій, що передбачають запобігання негативному впливу на стан навколишнього середовища.

4. Рубки провести згідно СПЛУ, термінів та норм передбачених цими правилами.

5. В осередках стовбурних шкідників, вітровалів та буреломів, хвороб лісу заготовлену деревину вивозити в максимально стислі терміни, а за неможливості термінового вивезення корувати, лісосічні залишки утилізувати.

6. Осередки стовбурових шкідників, які зафіксовані під час лісопатологічного обстеження, підлягають моніторингу санітарного стану насаджень лісовою охороною Клесівського надлісництва.

7. Лісовій охороні Клесівського надлісництва вести постійний нагляд за суміжними насадженнями. При виявленні появи осередків шкідників та хвороб лісу в найкоротші терміни проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів. Осередки шкідників та хвороб лісу, виявлені лісопатологічним обстеженням поставити на облік згідно лісопатологічного журналу.

8. При проведенні відводів під вибіркові санітарні рубки, в частині насаджень середнього та сильного ступеня інтенсивності ураження, враховувати факти зниження повноти нижче критичної (у відповідності до діючих СПЛУ), та при фактичному встановленні даних фактів проектувати в місцях інтенсивної рубки проведення суцільних санітарних рубок.

9. В ході лісопатологічного обстеження спеціалістами лісозахисту червонокнижних рослин та тварин не виявлено.

10. Лісовій охороні Клесівського надлісництва, при виявленні червонокнижних рослин та тварин, діяти згідно чинного законодавства.

Акт складено в 4-ох примірниках:

1-й - філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";

2-й - надлісництву;

3-й - Північно-Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства;
4-й: філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України";

Акт підписали:

Завідувач сектору нагляду, обліку і
прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Сергій МУЗИЧКО

Провідний інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку і
прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Тамара МАЦКОВА

Провідний інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку і
прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Вікторія ОРЕШКО

Інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку і
прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Сергій НОВАК

Провідний інженер-лісопатолог
сектору моніторингу
стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

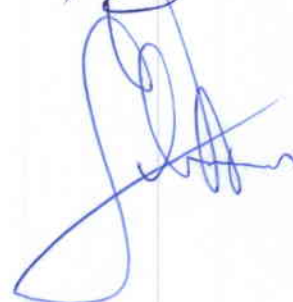
Руслан МАЦЕЛИК

Інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку і
прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"

Ярослав БІЛОТІЛ

Головний спеціаліст
відділу мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління лісового
та мисливського господарства

Іван МОРОЧЕНЕЦЬ

Головний спеціаліст
відділу мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління лісового
та мисливського господарства

Яна ЛИМАР

Головний спеціаліст
відділу мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління лісового
та мисливського господарства

Яна ЛИМАР

Помічник начальника Клесівського надлісництва
філії "Поліський лісовий офіс"

Олег ШИЛО

Провідний інженер охорони та захисту лісів

філії "Поліський лісовий офіс"

Лісничий Рокитнівського лісництва

Лісничий Залавського лісництва

Лісничий Карпилівського лісництва

Лісничий Борівського лісництва

Лісничий Остківського лісництва

В.о. лісничого Масевицького лісництва

В.о. лісничого Мушнянського лісництва

Сергій КОНДРАТОВЕЦЬ

Ігор КИСОРЕЦЬ

Анатолій АБРАМЧУК

Михайло БРИЧКА

Олександр ОСИПЧУК

Валерій СМИК

Сергій НИЧИПОРЧУК

Ярослав КОВАЛЕВИЧ